

Foreldraløn — eingin nýtilig loysn

Av og á stíngur spurningurinn seg upp, um það ikki hevdí verið rimiligt, at það almenna veitti, um ikki húsmóðraløn, so peningastuðul til foreldur (les: mammur), ið ansa børnum sínum heima, tá ið nú almennur stuðul verður latin til dagstovnarnar.

Sjálvandi hevði tað bor- ið til. Men møguleikarnir fyri at broytt fíggarliga sjálvbjargni hjá kvinnum við tiltøkum sum hesum, eru smáir, og mong munnu við mæra duga at siggja vandan fyri, at smáabøtur sum henda lætt kundu virkað hin øv- ugtu vegin, máað stóðid undan javnrætti til út- búgving og arbeiði, verið brúkt sum agn at fáa kvinnurnar burtur úr vinnu.

Men sjálvt um vit siggja burtur frá hesum

vanda, eru tó tekniskir og búskaparligir trupulleikar at taka støðu til. Eg skal nevna nakrar:

Fyrst er spurningurin at áseta tímatalið fyri, hvussu stórir partur av húsarbeiði fer til barna- ansing. Her kundu vit kanska brúkt talið, tey i øðrum Norðurlondum hava roknað seg fram til — 2-3 timar i miðal fyri hvørt barn i uppvækstr- inum. Eitt annað er so, at skuldi nøkur meining og munur verið i lønini, mátti løn verið goldin fyri allar teir timan konan var barnabundin. Ein sløkki- liðsmaður fær ikki løn bara tá ið eldur er i, men fyri ta tíð, hann hevur vakt. Vit kunnu seta talið lágt til 8 timar, til onkur av hinum húsfólkunum er heima aftur. Men hvat so um maðurin er sjómaður

— er 8 timar so nóg mik- ið?

Hvat hevði tað so kost- að? Fólkateljingin 1977 visti, at av tils. 14.235 húskjum i Føroyum var talið av ørum við heima- búgvandi børnum, har bert maðurin var i vinnu, 4647. Aftuat mugu vit leggja teir stívliga 600 einsamallu forsyrgjarar- nar uttan fyri vinnu, og koma so upp um 5000.

5000 fólk við 60 kr. um timan fyri 8 timar um dag- in — tað gevur 8-9 milli- ónir. Hvat siga so tey barnleysu og tey stóku til, at tað almenna rindar fyri húsarbeiði hjá teimum ið hava børn, tá ið barnarøkt ikki krevur fullan arbeiðs- dag?

Vanligt er at tann sum rindar løn, leggur skyldur og ábyrgd við fyri at tryggja sær, at nakað

verður gjørt fyri pengar- nar, og hevur eitt ávist eftirlit við, at treytirnar verða hildnar. Hvussu

skuldi eitt tilíkt eftirlit virkað? Hvat hevði tað kostað i fyrisiting, og hvat høvdu fólk sagt til so-

vorðna upplægging i inn- anhýsis viðurskifti — hugsið bert um barna- verndina!

Og skuldu so øll, bæði rik og fátæk, havt henda rætt?

Fleiri grundir kundu verið nevndar at visa, at beinleiðis peningastuðul til barnafamiljur er ringt at finna toliliga rættvísar og lagaliga skipan fyri, og dyrt er tað, um tað skal muna nakað.

Tá eru frægaru ráðini at seta barnafrádráttin upp ella geva annan skatta- lætta, og hava so mikið stórt tal av dagstovnum, at øll ið ynskja tað kunnu hava møguleikan at nýta teir stórra ella minni tima- tal um dagin.

Hin spurningurin, at fáa stórra viðurkenning av húsarbeiði, verður ikki loystur við foreldraløn. Tað krevur nógv meira, eitt nú broyting av hjún- arbandslóginu, — um tað yvirhøvur ber til at broyta ta virðismetingina við lóg- gávu.

Elin Súsanna Jacobsen

Sakaris Hansen, valevni javnaðarfloksins i Sudurstreyoy, skrivur:

Alment innivist til almennar stovnar

Nú frættist, at landsstýrið hevur samtykt at byggja nýggj og stásilig hús til Fiskirannsóknarstovuna og Vaktar- og Bjargingar- tænaastuna, alt gott um tað.

Tó skulu vit ikki ivast i, at teir heldur høvdu leigað teimum hólí onkustaðni, um »hóskandi útleigarar« høvdu verið tókir, men

kanska teir eisini hesaferð vænta sær nakrar stemm- ur burtúr, hóast upp- skriftin er so stak »óborg- arlig« — ti hvørjum líkast tað, at geva stovnum okk- ara sámuliga arbeiðsum- stuður, plaga teir jú at spyrja inn til fleiri ferðir.

Henda bygging er helst tekin um, at einki enn er komið burtúr atlanun- um um at lata onkran

kening byggja hús til hes- ar stovnar at leiga seg inn i. Kanska er marknaðurin longu mettaður við al- mennum — privatum leigumálum. Um so er, so er væl kraddað hesi fyra árinu — bæði hvat viðvikir almennum peningi og at- kvøðum, tá eingin uttan- fyri »kenningaklubban« kann fáa fyrispurning frá ti almenna um leigumál,

sum bjarga kundi stór- familjum fyri livstíð.

Javnaðarflokkurin hev- ur i hyggju at basa hesum ólíkindum og fáa hús bygd til allar almennu stovnar okkara, ti tað má i longd- ini metast skeivt, at skatt- gjaldarin áhaldandi skal gjalda kapitalinum hesar óneyðugu okursleigur hetta uttan at nakað sæst eftir.

Eisini hetta skilaloysi fara vit i hernað imóti. Vit vilja, samstundis sum vit veita almenna starvsfólki- num sámuligar arbeiðs- umstuður, á ærligan hátt veita fólkinum trygd fyri, hvat veruliga er ogn teirra og harvið almenningins.

Starvsfólk veljið ikki teir, ið kova arbeiðsnevi- og møguleikar tykkara, men veljið egna flokk tykkara, javnaðarflokkin.

Sakaris Hansen, Argir

Úr eygum út i snippar

Nú kvinnur eru við at komast inn á arbeiðsoki, sum fyrr vóru einarættur kallmanna, rembast ym- iskar kreftir, sum avspeg- la seg i málburðinum, tá lutverkið hjá hesum kvinnum verður lýst, ikki minst i bløðunum.

Randi Jacobsen, blað- kvinna, hevur havt eina samrøðu um kvinnur og arbeiði. Skemtiligt er at taka aftur i ymiskt, sum har verður sagt, og sum endurspeglar at áskoðan- in, hin avloidaða um mun- in millum kynini, ikki verður burturbeind við at

sleppa kvinnum framat arbeiðsplássunum.

»Kvinnur eru líka væl fyri at gera hetta arbeiði sum menn. Tað krevur ikki handamegi, men hegni« (kommentar: kvinnur kunnu ikki hava handamegi. Men »hegni«, ja, tað kunnu tær hava. Tað vistu vit kanska ikki av!).

»Til at seta krevst tol og rutina. Tað egna kvinnur seg kanska betur til. Umframt at hava stórri tol (sic!) visir tað seg ofta, at boðini úr eyg- um úr i fingarnar (so

sanniliga) ganga skjótari hjá teimum. (eisini út i nervarnar?) Tað krevst bara ein tilvenjing av samfelagnum til fleiri kvinnur fáa sær slíkt ar- beiði, ti kvinnur eru sjálv- andi líka kreativar« (náná- ná — nei, ha?)

Slík »kvinnufrigerings« minnir meg um ein sjón- varpsfilm, eg sá úr USA, har ein teknokratir upp- lýsti okkum siggjarum, at »tey svørtu kunnu væl brúkast innan EDV-ar- beiði, um tey bara taka seg saman. Teirra intelli-

gensur er ikki so nógv lægri enn okkara, og ikki minst eru tey kreativ og teirra impulsivitetur kann kanalisera yvir i eitt skapandi arbeiði, sum

kann vera okkum øllum til gagns«.

Ja, eg veit ikki Randi, men vónandi eru »boðini frá eygum út i fingra- snipparnar« og aðrar

snippar nógv góð hjá tær til at vera journalistur á So- sialinum.

-kp.

Tyrlupolitikkur og tryggleiki

Tað var fyri okkum á út- skerjunum eitt óført fram- stig, tá vit fingur tyrlu- tænaastuna, og væl verið javnaðarmønnum ti uttan teirra atkvøðu hevði málið fallið, sum so mangt annað hjá klandursstýri-

num. At teir við sínum eyðkenda vana og kenn- ingapolitikki síðan settu ein tyrlustjóra hvørs kva- lifikatiójnir vóru at hann hevði reinskað oljufýring- ar i Eysturoy, ey so ein onnur søga.

Nú eru vit farin at ivast um hetta tiltak lýkur tann tryggleika, ið neyðugur er i slíkum føri. Landsstýrið keypti nevniliga eina 8 ára gamla tyrlu, og tað vil siga at hetta lasafar er 10 ár nú tað verður sent til Danmarkar til heilsabót. Vit fáa ikki nógv at vita, men tað frættist fyri vist, at stórar rivur eru skrokkinum.

Íslendingar eru sum øll-

Framhald á síðu 16